

22 TEMMUZ DERSLERİ VE TOPLUMSAL UZLAŞMA

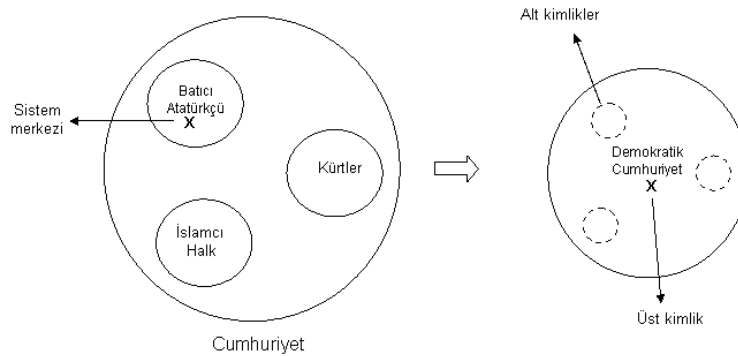
25 Temmuz 2007

1- 22 Temmuz 2007 14 Mayıs 1950'nin devamıdır. 1920 lerde kurulan Cumhuriyetin Demokratik Cumhuriyet haline gelme mücadelesinde önemli bir dönüm noktasıdır. Bunu, Osmanlıdan bu yana zamana yayılarak gelişen burjuva devrimi sürecinin günümüzdeki çok önemli bir aşaması olarak da ifade edebiliriz.

22 Temmuz'a damgasını vuran ve onun "çok önemli" olmasına neden olan etken, herkesin bildiği gibi, tarihimizde ilk kez Devlet Sınıfı ve onun "sağ"ı "sol"lu yandaşlarının bütün güçlerini ortaya koymalarına rağmen sivil toplumun-gelişen Anadolu kapitalizminin güçleri karşısında yenilgiye uğramalarıdır.

2-Ancak bu süreç henüz daha sona ermemiştir. Bu nedenle, hiç kimsenin "zafer sarhoşluğuna" kapılmaması gerekiyor! Aşağıdaki satırlar 22 Temmuz öncesinde yayınlanan "Türkiye Toplumunun Tarihsel Evrimi ve Sınıf Mücadeleleri"¹ adlı Makaleden alınmıştır:

"Devrim, eski sistemin içinde doğan-gelişen yeni sisteme ait güçlerin, eskinin kabuğunu kırıp gün ışığına çıkmalarıdır. Fakat bu da, her ülkede, oradaki tarihsel gelişmeye göre, farklı biçimlerde gerçekleşiyor. Örneğin İngiltere'de burjuvalar feodalleri satın almışlar, feodaller de başka alternatifleri olmadığı için burjuvaların egemenliğini kabul etmek zorunda kalmışlar. Eski feodal kabuk şekil olarak korunduğu halde, burjuva devrimi bunun içini doldurarak gerçekleşmiş. Avrupa ülkelerinde daha başka örnekler de var. Türkiye'de ise, tarihe yukardan aşağıya doğru girildiği için, burjuva devrimi süreci de böyle geliyor. Yani, aşağıdan yukarıya doğru 1950 modeli bir merkezi "çevre"den kuşatma ve teslim alma hareketiyle bu işi sonuna kadar götürmek mümkün değildir! Anadolu burjuvazisinin temsilcilerinin bu gerçeği çok iyi kavramaları gerekiyor! Özellikle, tarihsel olarak farklı kanallardan gelişmiş olan burjuvazinin iki kanadı arasındaki birliği sağlamadan, yani, Anadolu burjuvazisiyle büyük burjuvazi arasındaki birlik sağlanmadan, bu işi sonuna kadar Demokratik Cumhuriyete kadar götürmek mümkün değildir. Anadolu burjuvazisinin, büyük burjuvaziye yanına almadan sadece çevre desteğiyle merkezi ele geçirme çabaları, büyük burjuvaziyle devlet sınıfını bütünleştirmekten başka sonuç vermez!

Demokratik Cumhuriyet, Türkiye Toplumunun üç temel kültürel bileşeninin (diğerlerinin yanı sıra) karşılıklı etkileşmelerinin ürünü olacaktır. Atatürkçü-laik asker-sivil Cumhuriyet kuşağı,

¹ „Türkiye Toplumunun Tarihsel Evrimi ve Sınıf Mücadeleleri“, www.aktolga.de

“İslamcı-geleneksel Anadolu halkı” ve Kürtler. Bunlardan hiç birinin diğerini yok etmesi mümkün değildir! Birinin diğerleri üzerinde egemenlik kurarak hüküm sürmesi de artık imkansız hale gelmiştir! Geriye bir tek yol kalıyor: Yeni bir toplumsal sözleşmeyle yeni bir sentezin içinde birarada-birlikte yaşamak. İşte, kapitalist üretim ilişkileri zemininde oluşan Demokratik Cumhuriyet olayı da budur zaten. Seksen yıldır Cumhuriyet zemininde gerçekleşen etkileşmelerin ürünü olacaktır o. Yani öyle bir anda bulunmuş bir formül değildir, bir çözümdür.

Yukardaki şekil aslında herşeyi anlatıyor: 1920 lerde kurulan Cumhuriyet, toplumun üç temel bileşeninden biri olan asker-sivil Batıcı-Atatürkçü-laikçi kesimin önderliğinde, Osmanlı artığı bir Devlet Sınıfının hegemonyası altında oluşan kültürel bir mozaiktir. Bunu, çeşitli kültürlerin bir “Devlet” altında birarada tutulduğu bir bileşik olarak da tanımlayabiliriz. Kendi yarattığı sistem merkezini sahip olduğu tarihsel yaşam bilgisiyle-kültürle-, bu bilgidan güç alan devlet otoritesiyle elinde tutan Devlet Sınıfı antika tarihimizin günümüzdeki modern uzantısıdır. Bütün bir Cumhuriyet Tarihi, sistemin içindeki alt kimliklerden birini temsil eden bu sınıfın yeni bir toplum ve ulus yaratmak için insanları egemen kültüre göre yeni bir kimliğe sahip olmaya zorladığı bir süreçten ibarettir². Bu dönemde üretim ilişkileri içinde henüz daha bir üst kimlik oluşmadığı için, özgür vatandaşların gönüllü birliğine dayanan demokratik bir sistem yoktur ortada. Devlet Sınıfı bu boşluğu kendi kültürüne dayanan ideolojik zorlamalarla doldurmaya çalışır. Her sabah okunan “Türküm doğruyum çalışkanım”lar bunun ürünüdür.

Demokratik Cumhuriyet ise, kapitalist üretim ilişkilerinin birleştirdiği vatandaşlardan oluşur. Tıpkı ana karnında gelişerek doğan bir çocuğun annesinin diyalektik inkârı olması gibi, Demokratik Cumhuriyet de Cumhuriyetin diyalektik inkarı-yani devamıdır. İnsanların gönüllü birliğine dayanan bu yeni toplumda artık onların üst kimliğini belirleyen zorlayıcı bir güce ihtiyaç yoktur. Çünkü bu işi kapitalist kültür-yaşam bilgisi (kendiliğinden) yapar. Bu yüzden, Demokratik Cumhuriyet artık insanların sadece kültürel alt kimlikleriyle birarada yaşadıkları bir bileşik değildir, bir sentezdir. Eski kültürler ve bunlara dayanarak oluşan kimlikler sistemin içinde alt kimlikler olarak varlıklarını sürdürürlerken, burada artık insanları birarada tutan esas faktör yeni üretim ilişkilerinin oluşturduğu bağlardır. Bu açıdan bakınca Türk olmuş, Kürt olmuş, Ermeni olmuş bir işverenle bir işçi arasında üretim süreci içinde hiçbir fark yoktur. Bunların hepsi de Demokratik Cumhuriyetin özgür vatandaşlarıdır.”

22 Temmuz sonrasında bu sürecin neresindeyiz? Bugün, 22 Temmuz seçimlerinde yenilgiye uğrayan Devlet Sınıfının ve devletçi cephenin “uzlaşma” çağrılarında ne anlamak gerekiyor?

1-22 Temmuz Ak Parti seçim zaferi, hiçbir şekilde, Cumhuriyet platformu içindeki bir alt kimlik grubunun (İslamcı kesimin) zaferi değildir. “Merkezi” oluşturan Devlet Sınıfı egemenliğine karşı sadece “Toplumsal Çevreden” kaynaklanan geçici bir reaksiyon değildir. Evet, çocuk ana rahminden yeni çıktığı için ortada hem anne hem de çocuk birlikte görünmektedir. Yani, yeni Merkezin yanında anne olarak onu doğuran “Çevre” de bulunmaktadır! Ama burada annenin rolü sadece çocuğun taşıyıcısı olmasında, onu doğurmasındadır. Bu nedenle, 22 Temmuz sonrasında yapılan “toplumsal uzlaşma” çağrılarının artık hiçbir şekilde maddi temeli kalmamıştır. Yeni doğan bir çocuğu tekrar ana karnına sokmak mümkün değildir! 22 Temmuz bir yerde Demokratik Cumhuriyetin doğum günü olmuştur.

2- İçinde bulunduğumuz yeni dönemde toplumsal uzlaşmadan anlaşılması gereken, Demokratik Cumhuriyet adını verdiğimiz yeni bir sentezin içinde bir üst kimlikle birlikte yaşamak olmalıdır. Alt kimlik gruplarının gene varlıklarını sürdürecekleri (hem de daha özgür

² Bu iyi mi olmuştur kötü mü tartışmasına girmiyoruz. Benim görüşüm, varolan (yani Cumhuriyet), başka türlü olamadığı için olandır. Ve iyiki de olmuştur! Eğer o da olmasaydı neyi tartışıyor olacaktık şu anda! Bu nedenle, Demokratik Cumhuriyet taraftarı olmakla Cumhuriyet düşmanı olmayı birbirinden ayırmak gerekir.

bir şekilde), ama artık insanların, bunların yanı sıra bir de modern üretim ilişkilerince birbirlerine bağlı olmaktan kaynaklanan bir üst kimliğe sahip oldukları yeni bir toplumsal sözleşmedir-bir sentezdir- Demokratik Cumhuriyet.

3-Bu nedenle, alt kimlik gruplarına, onların hassasiyetlerine karşı saygıda kusur işlenmeden derhal yeni bir anayasa hazırlanmalı, hiçbir kültürel baskıya-hegemonya hesabına yer vermeden, tamamen demokratik bir bilinçle, herkese eşit mesafede bulunan yeni bir devlet yapısının örgütlenmesi için harekete geçilmelidir. Bu anayasayla, kültürel alt kimliklerle Demokratik Cumhuriyet vatandaşı olmaktan kaynaklanan üst kimlik arasındaki ilişki bütün açıklığıyla ortaya konmalı, insanların gönüllü birliği sağlanarak yeni bir toplumsal kontrat imzalanmalıdır.

4-Bu sürecin karşısına çıkanlara, onu engellemek isteyenlere karşı demokratik cumhuriyet bilinci öne çıkarılarak mücadele edilmeli, mücadelenin hiçbir şekilde kültürel çatışma düzeyine indirilmesine izin verilmemelidir. Dinsel, ya da "ulusal" biçim altında öne çıkma, diğerlerinin üzerinde hegemonya tesis etme, "öteki" alt kimlikleri yok ederek topluma egemen olma çabalarına izin verilmemelidir.

5-Özellikle 22 Temmuz galibi Ak Partililerin hiç unutmamaları gereken bir nokta var. Geride bırakılan döneme damgasını vuran çatışmaların ana kaynağı egemen Devlet Sınıfının kendi kültürel varlığını-kimliğini topluma dayatması olmuştu. "Kürt sorununun" da "başörtüsü sorununun" da altında yatan gerçek budur. Şimdi, özellikle "laikçi kesim"de aynı baskıya kendilerinin maruz kalması korkusu var! Bu korku süratle ortadan kaldırılmalıdır. Bunun da yolu, hiç vakit kaybetmeden, Demokratik Cumhuriyet hedeflerini ortaya koyan yeni bir anayasanın hazırlanmasıdır. Toplumun bütün kesimlerinin katılacakları bir platform oluşturulmalı, herkesin, hatta bireylerin bile görüşlerini ortaya koyabilecekleri bir ortam yaratılmalıdır. Yeni anayasa herkesin gönüllü birliğini sağlayan bir ürün olarak ortaya çıkmalıdır.

6-Önümüzdeki sürece damgasını vuracak olan en önemli adım şüphesiz "Cumhurbaşkanlığı seçimi" olacaktır. Öyle ki, bu adım belki de bundan sonra gelecek olan diğer adımları da etkileyecektir. İşin bu noktaya gelmesinde en önemli unsur şüphesiz Cumhurbaşkanlığı sorununun bir iktidar değişimi sorunu olmanın ötesinde taşıdığı anlamdır. Çünkü sistem böyle oluşturulmuştur. Bir yanda halk, diğer yanda da Devlet ve Devlet Sınıfı vardır! İktidar mı? O kadar önemli değildi o! Ama Devlet başkaydı, o her zaman "esas sahiplerinin" elinde kalmalıydı! Cumhurbaşkanlığı sorununun altında yatan gerçek budur.

Peki ne yapmak gerekir? Ak Partinin "benim adayım Abdullah Gül'dür" diyerek direktmesi midir doğru olan? Şüphesiz, eğer Ak Parti böyle bir karar verirse, bu onun hakkıdır, hiç kimse de buna yanlış diyemez. 22 Temmuz sonrası parlamento aritmetiği açısından da bunun önünde bir engel görünmüyor. Ne DTP, ne de MHP CHP'nin arkasına takılarak bu iradeyi engelleyecek bir tavrın içine giremezler. Girelerse bunun sonucu yeni bir seçimdir, ki onun da ne getireceğini Açar'dan öğrenmeleri gerekir!

Aslında bir alternatif daha var tabii! Üstelik, normal koşullar altında belkide en iyisi bu olurdu! Şöyle düşünelim: "Sorun, belirli bir kişinin (Gül'ün) cumhurbaşkanı olup olmaması sorunu değildir. Problemi tereyağından kıl çeker gibi çözmek gerekir. Ne "Atatürkçü-laikçi" kesimin, ne "Kürtler"in karşı çıkamayacakları, Ak Parti'nin de zaten istediği, kısacası herkesin evet diyeceği bir çözüm daha vardır ortada: Yeni cumhurbaşkanını halk seçmelidir. Hiç parlamento aritmetiği hesabı falan yapmadan, MHP şunu yaparmışta Kürtler bunu yaparmış hesabına girmeden, Ak Parti en kısa zamanda problemi bu düzeyde ele alarak olayı açıklığa kavuşturmalıdır. Böyle bir çözüm herkesi rahatlatacak, Demokratik Cumhuriyete giden yolun önündeki mayınları temizleyecektir".

İlk bakışta gerçekten de ideal bir çözüm değil mi! Ama bu işin bir rizikosu var! Bence işin canalcı noktası da burada zaten!. Sorun, "liberaler", "demokratlar" denilen kesimden kaynaklanıyor!.. Batıcı, Atatürkçü kültürün içinden çıkıp gelen, demokratik cumhuriyet

bilincinin oldukça gelişmiş olduğu bu insanlar, Avrupa Birliğiyle bütünleşme taraftarı, dünyaya açık, son üç-dört yıldan bu yana da Ak Partiye sempati duyan, ama hala ondan korkan 22 Temmuzun “gizli”, “utangaç” kahramanlarıdır. Alın bir TUSİAD’ı, ya da basında gittikçe sesleri daha çok duyulmaya başlayan “gazetecileri”.. Yarın bir seçim olur da Devlet Sınıfı Gül’ün karşısına “demokrat kişiliği herkesçe bilinen, saygı duyulan birini” aday olarak gösterirse ne olacak, nasıl tavır alacak bu “demokratlar”, “liberaller”? 22 Temmuzdan sonra bugün bile hala yan çizmiyor mu TUSİAD! “Uzlaşma” diyorlar! Ne demek uzlaşma? Yarın derlerse ki, alın işte size “uzlaşma adayımız”! Ne yapacak o zaman Ak Parti? “Liberaller” ne kadar liberaldir bu ülkede, bunu bilen var mı? Açık söylüyorum, TUSİAD cılara liberal değil diyebilir misiniz? Hayır, diyemezsiniz, adamlar son yıllarda demokrasi mücadelesinde en ön saflarda savaştılar! Ama görüyorsunuz bir yanları hala Devletin içinde! Hala Devlet Sınıfının eteğini bırakmıyorlar! Ötekiler farklı mı sanki? Sorsanız hepsi “solcu” olduklarını söylerler, ama nedir sizin bu “solculuğunuz” deyince de kimin elinin kimin cebinde olduğu birbirine karışır! Bu nedenle herkesi memnun edelim, bu işi tereyağından kıl çeker gibi halledelim derken Demokratik Cumhuriyet sürecine zarar vermekte vardır!

Türkiye’de siyasette kimin kendisini nasıl tanımladığı hiç önemli değildir! Önemli olan nerede durduğunuzdur. Antika Devlet Sınıfının safında mı duruyorsun, yoksa onun karşısında mı? Belirleyici olan budur. Bugün, Abdullah Gül’ü ve Ak Partilileri Demokratik Cumhuriyet mücadelesinde öne çıkaran, onların burjuva devrimi bayrağını yüksekte tutmalarına neden olan da bu duruşlarıdır zaten. Hatırlarsanız bir zamanlar da Demirel taşıyordu bu bayrağı, neden? Demirel’in o zamanki duruşu farklıydı da ondan! Bugün Erdoğan nerede duruyorsa o da o zaman orada duruyordu. Ama sonra ne oldu, “yer-konum değiştirdi”, yani duruşu değişti. Bu öyle bir şeydir ki, ayağın azıcık kaydı mı karşı tarafın içine düşersin! Çünkü eski merkezle yeni merkez arasında uzay zaman içinde bir mesafe yoktur. İki sıfır noktası arasında mesafe olur mu hiç³!

Hesaba katılması gereken ikinci bir nokta daha var! Devlet Sınıfı ve yandaşları Cumhurbaşkanlığına da kaybetmeleri halinde bu durumu kolay kolay kabul etmeyecekler, buna karşı ellerindeki bütün imkânları kullanarak sonuna kadar direneceklerdir. Başer’in darbe tehditlerinden falan bahsetmiyorum! O iş artık öyle kolay değil. Ama Osmanlı’da çare tükenmez! 12 Mart , 12 Eylül öncesini hatırlayınız. O “öğrenci hareketlerini” vs.! Zamanında “ODTÜ Cumhuriyeti” ilân etmiştik bizler! Nereden buluyorduk o cesareti dersiniz! Akıllı bir karış havada üç tane genç insan Türkiye’yi kurtarmaya kalkıyor! Kim sağlıyordu bu ortamı? Kazara üç beş gün de olsa bir hapisaneye falan düştüğümüz zaman nerdeyse birer kahraman olup çıkıyorduk dışarıya!..Neyse, bu defterleri açmayalım! Başka çarenin kalmadığını anlayınca neden gene bu türden yollara başvurmasın Devlet Sınıfı! “Artık öyle darbe falan olamaz” diyoruz ama, bunların kafaları o kadar çalışmaz ki! “Neden olmasın, bal gibi olur, tek ki biz ortamı hazırlayalım” diyerek harekete geçemezler mi? Baksanıza, bazı aceleci olanları geçtiler bile! Hem şimdi repertuar daha da zenginleşti! Ortalıkta bir sürü “kuvayı milliyeciler”, “vatansever güçler” falan da türediler. Madem ki “vatan toprakları işgal altında”, buna inanılıyor, o zaman “vatanı kurtarmak için” herşey denenecek demektir! Köşeye sıkışan bir kedi bile olsa başka çaresi kalmadığı zaman üstünüze sıçrar, tehlikeli olur...

Ne yani, Devlet Sınıfı darbe ortamını hazırlamak için teröre falan başvurabilir diye mi onunla “uzlaşmak” gerekiyor? Ama o zaman, böyle bir “uzlaşma” bu süreci daha da hızlandırmaz mı?

Bence olay açıktır! Eğer imkân varsa, seçersin Cumhurbaşkanını Mecliste ve kim ne yapacak falan diye düşünmeden kendi işine koyulursun. Avrupa Birliğiyle bütünleşme-demokratikleşme sürecine daha da hız verirsin. Özelleştirme sürecini daha da hızlandırırsın⁴. Kürt sorununun Demokratik Cumhuriyet sınırları içinde çözülebilmesi için bütün imkanları seferber edersin. Her türlü düşüncenin serbest olduğu bir ortamda, zora-

³ Sistem merkezi ve sıfır noktası konusunda daha geniş açıklamalar için www.aktolga.de Dördüncü Çalışma.

teröre başvurmayan herkese siyaset yapma hakkını tanırırsın. Ülkenin dünyayla bütünleşmesini engelleyen devletçi düzen artığı bütün koşulları değiştirirsin. Türkiye'nin global sistemin önemli bir kalesi haline gelmesi için elinden ne geliyorsa yaparsın. Bütün bunlara karşı olanlar da ellerinden ne geliyorsa onu yaparlar. Sonucu tayin edecek olan tarihsel toplumsal gelişme sürecinin diyalektiğidir.

⁴ Devlet Sınıfına karşı mücadele mi diyorsunuz, bunun yolu özelleştirmeden geçer! Çünkü, Osmanlı artığı bu sınıfı hala ayakta tutan bir maddi temel varsa, o da üretim araçları üzerindeki devlet mülkiyeti-
dir. Bana kalsa hepsini satarım en kısa zamanda..